

ВЕНЧУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ В СИСТЕМІ ОБ'ЄКТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

© 2014 УСАТЕНКО О. В.

УДК 657.1.012

Усатенко О. В. Венчурна діяльність в системі об'єктів бухгалтерського обліку та економічного аналізу

Мета статті полягає у визначенні специфічних об'єктів бухгалтерського обліку та аналізу венчурної діяльності суб'єктів господарювання. У результаті дослідження були вивчені та узагальнені підходи вчених стосовно системи та об'єктів бухгалтерського обліку. Розроблено принципову схему організації сучасної венчурної індустрії з зазначенням специфіки та механізмів, які допоможуть визначити специфічні об'єкти бухгалтерського обліку й аналізу та реалізувати функції бухгалтерського обліку в повному обсязі. Визначено об'єкти бухгалтерського обліку та аналізу венчурної діяльності з розбивкою за суб'єктами. Така класифікація об'єктів бухгалтерського обліку венчурної діяльності забезпечить: своєчасне відображення на рахунках бухгалтерського обліку повної інформації щодо надходження, вибуття та оцінки активів суб'єктів венчурної діяльності; відображення витрат, пов'язаних з діяльністю суб'єктів венчурної діяльності; визначення фінансових результатів від діяльності суб'єктів венчурної діяльності; інформацію для складання звітності про діяльність суб'єктів венчурної діяльності; інформацію для здійснення економічного аналізу венчурної діяльності. Перспективою подальших досліджень для відображення в бухгалтерському обліку наведених специфічних об'єктів є розроблення відповідної методики, що надалі спричинить потребу в удосконаленні фінансової звітності суб'єкта господарювання.

Ключові слова: об'єкт обліку, система бухгалтерського обліку, венчурна діяльність.

Рис.: 3. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 15.

Усатенко Ольга Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра обліку і аудиту, Національний гірничий університет (пр. К. Маркса, 19, Дніпропетровськ, 49027, Україна)

E-mail: UsatOl@yandex.ru

УДК 657.1.012

UDC 657.1.012

Усатенко О. В. Венчурная деятельность в системе объектов бухгалтерского учета и экономического анализа

Цель статьи заключается в определении специфических объектов бухгалтерского учета и анализа венчурной деятельности субъектов хозяйствования. В результате исследования были изучены и обобщены подходы ученых относительно системы и объектов бухгалтерского учета. Разработана принципиальная схема организации современной венчурной индустрии с указанием специфики и механизмов, которые помогут определить специфические объекты бухгалтерского учета и анализа и реализовать функции бухгалтерского учета в полном объеме. Выделены объекты бухгалтерского учета и анализа венчурной деятельности с разбивкой по субъектам. Такая классификация объектов бухгалтерского учета венчурной деятельности обеспечит: своевременное отражение на счетах бухгалтерского учета полной информации по поступлению, выбытию и оценке активов субъектов венчурной деятельности; отражение расходов, связанных с деятельностью субъектов венчурной деятельности; определение финансовых результатов деятельности субъектов венчурной деятельности; информацию для составления отчетности о деятельности субъектов венчурной деятельности; информацию для осуществления экономического анализа венчурной деятельности. Перспективой дальнейших исследований для отражения в бухгалтерском учете указанных специфических объектов является разработка соответствующей методики, которая далее вызовет потребность в совершенствовании финансовой отчетности предприятия.

Ключевые слова: объект учета, система бухгалтерского учета, венчурная деятельность.

Рис.: 3. **Табл.:** 2. **Библ.:** 15.

Усатенко Ольга Викторовна – кандидат экономических наук, доцент, кафедра учета и аудита, Национальный горный университет (пр. К. Маркса, 19, Днепропетровск, 49027, Украина)

E-mail: UsatOl@yandex.ru

Usatenko O. V. Venture Activity in the System of Objects of Accounting and Economic Analysis

The purpose of the article is to identify specific objects of accounting and to analyze the venture business entities. As the result of the study the approaches of scientists to the system and objects of accounting were reviewed and summarized. A principal scheme of the modern venture capital industry was developed, indicating the specificity and mechanisms that will help to identify specific objects of accounting and analysis and to implement in full the accounting functions. The object of accounting and analysis of venture activity by the subjects was selected. Such classification of objects of accounting of venture activities will ensure: timely reflection of complete information in the accounts on receipt of funds, retirement and asset evaluation of venture activities subjects; reflection of the costs associated with the activity of the venture activities subjects; definition of the financial performance of the venture activities subjects; information for reporting on the activities of the venture activities subjects; information for the economic analysis of venture activity. The prospect of further research for accounting for these specific objects is to develop an appropriate methodology that will further require the improvement of the enterprise financial statements.

Key words: object of accounting, accounting system, venture activities.

Pic.: 3. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 15.

Usatenko Olga V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Accounting and Auditing, National Mining University (pr. K. Marksa, 19, Dnipropetrovsk, 49027, Ukraine)

E-mail: UsatOl@yandex.ru

Венчурна діяльність не може існувати поза інформаційним простором, роль якого полягає в інформаційному забезпеченні прийняття управлінських рішень щодо інвестицій, як на рівні венчурного підприємства, так і на рівні венчурного фонду, компанії з управління активами. Від якості інформаційного забезпечення залежить правильність інвестиційного рішення, ефективність використання ресурсів та інве-

стиційна активність у країні в цілому. Базою ухвалення управлінських рішень для підприємств є інформація різного характеру, яка формується у процесі бухгалтерського обліку підприємства. Усі функції бухгалтерського обліку суб'єкта венчурної діяльності може бути реалізовані через відображення в бухгалтерському обліку об'єктів, пов'язаних з венчурною діяльністю суб'єкта господарювання.

Таким чином, загальна проблема, якій присвячено дослідження, полягає у визначенні об'єктів бухгалтерського обліку та аналізу венчурної діяльності. З цією проблемою пов'язане важливе науково-практичне завдання – використовуючи специфіку та механізми організації та взаємодії суб'єктів венчурної індустрії, визначити специфічні об'єкти обліку та аналізу венчурної діяльності.

Дослідженням системи бухгалтерського обліку та його об'єктів займалися багато вчених: Бутинець Ф. Ф. [1], Швець В. Г. [2], Сук Л. К. [3], Соколов Я. В. [4], Гура Н. О. [5], Петрук О. М. [6], Євдокимов В. В. [7] та інші. Аналізуючи науковий внесок учених, слід зазначити, що недостатньо дослідженим у науковому середовищі залишається питання визначення специфічних об'єктів бухгалтерського обліку та аналізу венчурної діяльності суб'єктів господарювання. За умови ігнорування цих об'єктів облікова інформація не відображає реального стану суб'єкта господарювання, а бухгалтерський облік не виконує своїх завдань.

Метою дослідження, результати якого викладено у даній статті, є визначення специфічних об'єктів бухгалтерського обліку та аналізу венчурної діяльності суб'єктів господарювання.

Для досягнення поставленої мети в даній роботі виконано такі завдання. Вивчено та узагальнено підходи вчених стосовно системи та об'єктів бухгалтерського обліку. Розроблено принципову схему організації сучасної венчурної індустрії із зазначенням специфіки та механізмів, що допоможе визначити специфічні об'єкти бухгалтерського обліку та аналізу й реалізувати функції бухгалтерського обліку в повному обсязі. Визначено об'єкти бухгалтерського обліку та аналізу венчурної діяльності, що забезпечить формування достовірної інформації про венчурну діяльність суб'єкта господарювання для прийняття управлінських рішень.

В умовах інтеграції України до світового та європейського ринку розуміння як суб'єктами господарювання, так і державою необхідності розвитку венчурної індустрії зростає інтерес до створення системи контролю за всіма етапами венчурної діяльності. Інструментом налагодження цієї системи повинен стати бухгалтерський облік венчурної діяльності суб'єкта господарювання.

З розвитком венчурної діяльності на існуючу систему бухгалтерського обліку покладається додаткові функції – розкриття інформації про венчурну діяльність та вплив господарських процесів, які пов'язані з венчурною діяльністю, з метою задоволення інформаційних потреб зовнішніх і внутрішніх користувачів. Зазначаючи специфіку організації венчурної індустрії, виділімо таких зовнішніх користувачів облікової інформації в *табл. 1*.

Додаткова функція системи бухгалтерського обліку може бути реалізована через відображення в бухгалтерському обліку об'єктів, пов'язаних з венчурною діяльністю суб'єкта господарювання.

Узагальнюючі підходи вчених [1 – 8] стосовно системи та об'єктів бухгалтерського обліку, можна зробити висновки, що сутність системи бухгалтерського обліку, її внутрішню структуру та зовнішні характеристики можливо вивчити через об'єкти, що є її невід'ємними частинами. Об'єкти обліку – це об'єкти реальної господарської діяльності, котрі спостерігаються і пізнаються суб'єктом управління за допомогою бухгалтерського обліку.

У процесі господарської діяльності кожного підприємства беруть участь різноманітні об'єкти обліку. Реалізація функцій бухгалтерського обліку із зазначенням об'єктів, які є складовими частинами системи обліку, неможливо без знання специфіки та механізмів існування схеми організації венчурного процесу. На *рис. 1* зображено принципову схему організації сучасної венчурної індустрії.

Надамо коротку характеристику ключових учасників венчурної індустрії: венчурних фондів, інвесторів, венчурних підприємств і компаній з управління активами венчурних фондів, що допоможе більш детально зрозуміти механізм взаємодії цих суб'єктів для визначення специфічних об'єктів бухгалтерського обліку і аналізу.

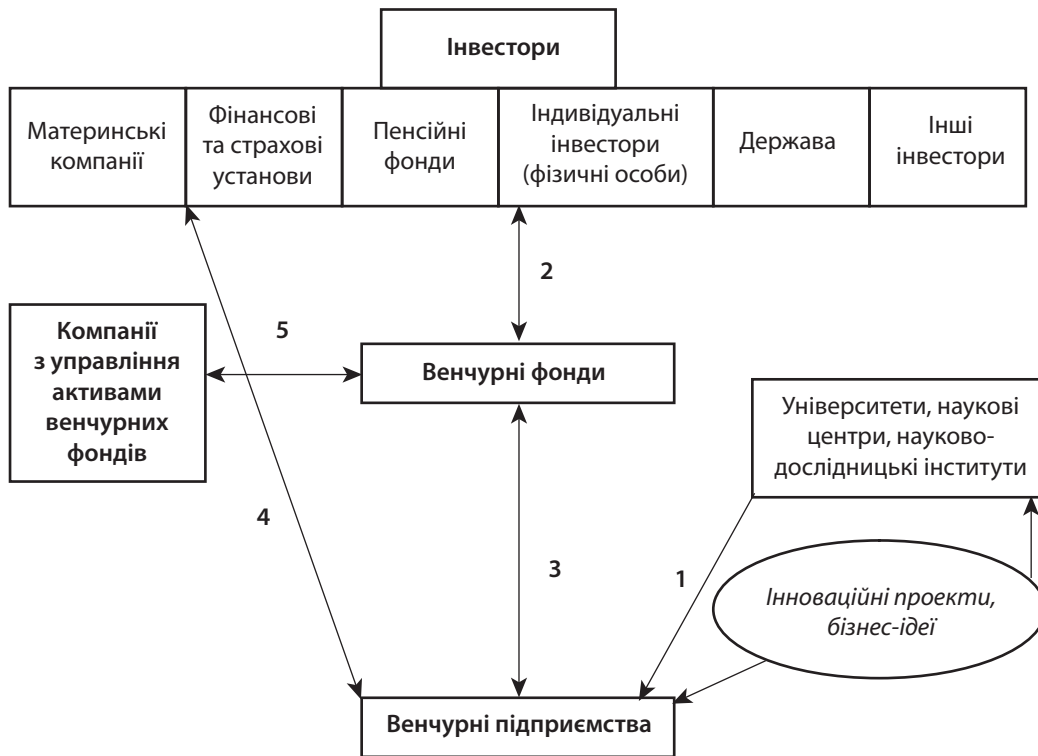
Венчурні фонди відіграють важливу роль у системі венчурного бізнесу. Вони є учасниками інвестиційного процесу, інтерес якого виражається в посередництві між зацікавленими сторонами – інвесторами, банками, державою, з одного боку, і одержувачами фінансових коштів – венчурними підприємствами, з іншого.

Під венчурним фондом розуміється об'єднання на добровільній основі ресурсів, декількох фізичних і/або юридичних осіб для організації процесу інвестування

Таблиця 1

Зовнішні користувачі облікової інформації стосовно венчурної діяльності суб'єкта господарювання

Зовнішні користувачі облікової інформації стосовно венчурної діяльності суб'єкта господарювання	
З прямим фінансовим інтересом:	З непрямым фінансовим інтересом:
<ul style="list-style-type: none"> – ділові партнери на ринку; – інвестори: держава, пенсійні та страхові фонди, фізичні особи, юридичні особи, банки, інвестиційні фонди; – венчурні підприємства; – венчурні фонди; – компанії з управління активами; – технополіси; – технопарки; – інкубатори 	<ul style="list-style-type: none"> – Українська асоціація інвестиційного бізнесу; – Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку; – Департамент спільного інвестування та регулювання діяльності інституційних інвесторів (структурний підрозділ Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку); – Український інститут розвитку фондового ринку; – Міністерство економіки; – Міністерство доходів; – Державні органи статистики

Рис. 1. Принципова схема сучасної організації венчурної індустрії

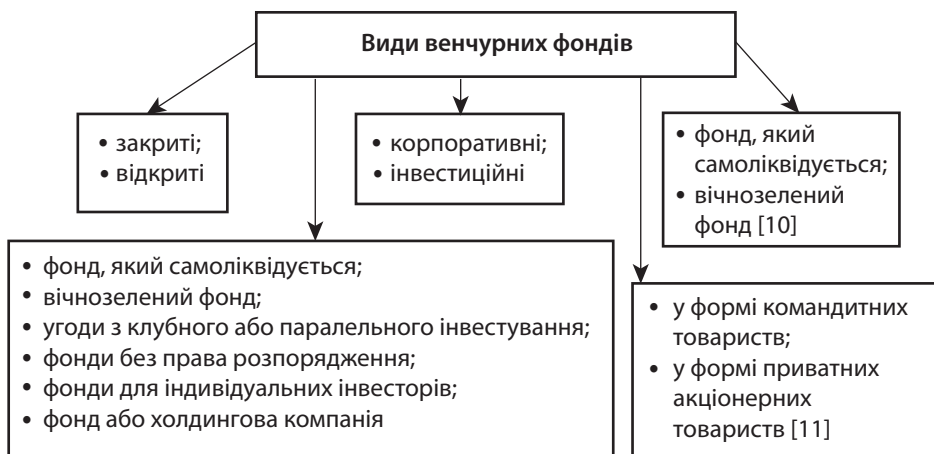
Умовні позначки: 1 – Розробка інноваційних проектів, яка може здійснюватися венчурними підприємствами або науково-дослідницькими центрами, університетами, які спільно з венчурними підприємствами впроваджують і реалізують проекти або довіряють венчурним підприємствам самим впроваджувати і реалізовувати проект за винагороду; 2 – Випуск венчурним фондом власних цінних паперів або інвестиційних сертифікатів, які інвестори купують за грошові кошти шляхом їх перерахування на банківські рахунки фонду; 3 – Інвестування в наукоємні, інноваційні проекти венчурних підприємств за винагороду; 4 – Створення венчурних підприємств материнськими компаніями, які зацікавлені в тому, щоб винести за межі основного виробництва нові розробки, які можуть не відповідати його профілю, порушити ритмічність і ефективність виробничого процесу, що допоможе знизити ризики; 5 – Інвестування КУА грошових коштів інвесторів, які акумульовані на банківських рахунках венчурних фондів у різні види фінансових інструментів: акції венчурних підприємств, облігації підприємств і держави, депозити та ін., тим самим формуючи інвестиційний портфель фонду та отримуючи винагороду за управління.

в наукоємні, інноваційні венчурні проекти. Фонд лише управляє венчурним капіталом, не будучи його власником, і отримує винагороду від власників капіталу згідно з умовами договору між управителем венчурним фондом і засновниками венчурного фонду.

Види венчурних фондів наведені на *рис. 2*. Така класифікація допоможе у виборі організаційних форм і методів ведення бухгалтерського обліку з урахуванням

специфіки здійснення господарської діяльності фонду, що, у свою чергу, допоможе бухгалтерському обліку виконувати свої функції в повному обсязі.

Інвестори, як і венчурні фонди, є одними з головних учасників сучасної організації венчурної індустрії. Основними інвесторами венчурних фондів у світі є: держава, пенсійні та страхові фонди, фізичні особи, юридичні особи, банки та інвестиційні фонди. За даними Української

Рис. 2. Види венчурних фондів

асоціації інвестиційного бізнесу, які наведено на рис. 3, найбільш вагомий внесок у діяльність венчурних фондів роблять юридичні особи-резиденти – 82,5%, трохи менший внесок – юридичні особи-нерезиденти – 15,20% і зовсім малий внесок роблять фізичні особи – менше 3%.

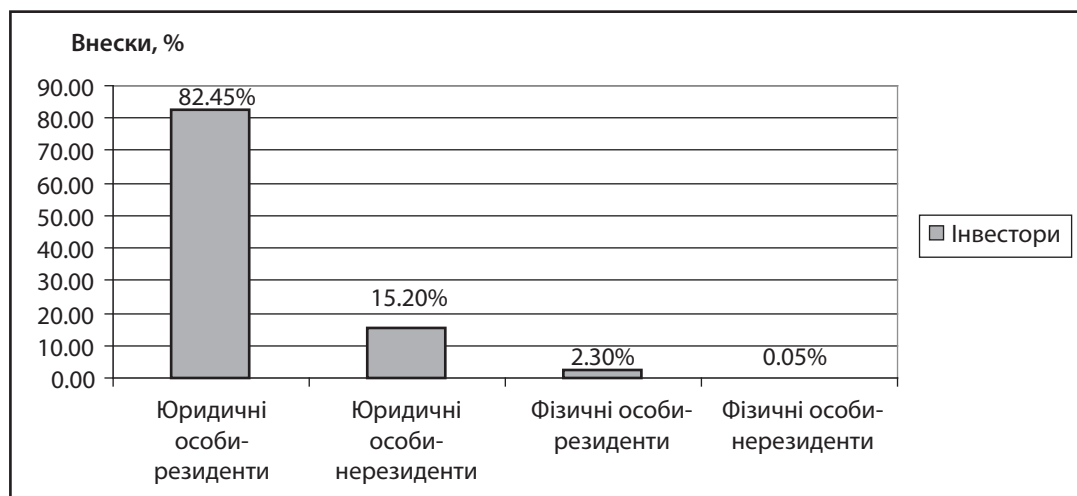

Рис. 3. Структура інвесторів венчурних фондів України [12]

Визначення структури інвесторів венчурних фондів необхідно для організації бухгалтерського обліку інвестицій, для об'єктивної оцінки інвестицій, своєчасного реєстрування та повного відображення в облікових регістрах господарських операцій, пов'язаних з інвестиціями. Інформація про структуру інвесторів допоможе зростанню ефективності інвестиційної діяльності венчурних фондів, визначенню оцінки інвестицій, яка ведеться за видами фінансових вкладень та об'єктами інвестування, відображенню доходу від інвестиційної діяльності та розкриттю інформації щодо інвестицій для прийняття управлінських рішень.

Венчурні підприємства – це невеликі підприємства, які займаються прикладними науковими дослідженнями і розробками, проектно-конструкторською діяльністю, впровадженням технічних нововведень, технологічних нововведень. Деякі вчені до цього визначення додають, що венчурні підприємства – це малі підприємства, які діють в прогресивних у технологічному відношенні галузях економіки, організація яких пов'язана з підвищеним ризиком [13, с.11].

Венчурні підприємства, як правило, утворюються групою однодумців – учених, інженерів, спеціалістів, винахідників, які мають певний досвід роботи в лабораторіях великих фірм або наукових закладів, університетах, та бажають організувати свою справу. Вони мають певні наукові, інженерні ідеї і хочуть реалізувати їх практично в рамках малого підприємства [14, с. 203].

Іноді ініціатором створення таких підприємств виступають великі підприємства, які зацікавлені в тому, щоб винести за межі основного виробництва нові розробки, які можуть не відповідати його профілю, порушити ритмічність і ефективність основного виробничого процесу, а також знизити ризики. Венчурні підприємства, як правило, є невеликими фірмами, створеними у формі акціонерних товариств або товариств з обмеженою відповідальністю.

Компанії з управління активами венчурних фондів здійснює управління активами венчурних фондів за винагороду, розмір якої визначається регламентом венчурного фонду або договором про управління активами між компанією з управління активами та венчур-

ним фондом. Винагорода КУА сплачується грошовими коштами [15]. Компанія з управління активами одночасно може керувати активами кількох фондів. Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку жорстко контролює та регулює діяльність компанії.

Бухгалтерський облік здійснюється за суб'єктами, тобто відповідно до кожної самостійно функціонуючої одиниці, що є суб'єктом бухгалтерського обліку. Визначення суб'єктів обліку дає можливість встановити межі, в яких бухгалтерський облік відображає свої об'єкти. Визначивши механізм організації сучасної венчурної індустрії із зазначенням взаємин між учасниками, зазначимо, що ключовими суб'єктами венчурної діяльності є венчурні фонди, венчурні підприємства та компанії з управління активами венчурних фондів.

Важливим способом вивчення об'єктів бухгалтерського обліку є класифікація з розбивкою за суб'єктами, що полягає у групуванні об'єктів за якісно однорідними ознаками. Класифікація об'єктів обліку дозволяє краще зрозуміти їх зміст, визначити порядок їх відображення на рахунках обліку та виконувати економічний аналіз. Визначимо об'єкти бухгалтерського обліку та аналізу венчурної діяльності з розбивкою за суб'єктами в табл. 2.

ВИСНОВКИ

За підсумками проведених досліджень можна зробити такі висновки.

1. Сформульована проблема невизначеності об'єктів бухгалтерського обліку і аналізу венчурної діяльності, що не дозволяє інформаційно забезпечувати прийняття ефективних управлінських рішень на підприємстві.

2. Розроблено принципову схему організації сучасної венчурної індустрії із зазначенням специфіки та механізмів, яка допоможе визначити специфічні об'єкти

Об'єкти бухгалтерського обліку і аналізу венчурної діяльності з розбивкою за суб'єктами

Суб'єкти бухгалтерського обліку венчурної діяльності	Специфічні об'єкти бухгалтерського обліку венчурної діяльності		
	Господарські засоби	Джерела утворення господарських засобів	Господарські процеси, доходи, витрати, результати діяльності
Венчурні підприємства	Грошові кошти; – інноваційна продукція; – поточні фінансові інвестиції; – нематеріальні активи; – довгострокові фінансові інвестиції	Венчурний капітал	Доходи від інноваційної діяльності; – витрати на інноваційну діяльність (у т. ч. наукову діяльність, дослідження і розробки); – фінансові результати від інноваційної діяльності
Венчурні фонди	Кошти, у т. ч. на банківських депозитних рахунках; – поточні фінансові інвестиції; – нерухомість; – корпоративні права; – банківські метали; – ощадні (депозитні) сертифікати; – облігації підприємств; – державні цінні папери; – цінні папери, що допущені до торгів на фондовій біржі боргові зобов'язання (які оформлені векселями, заставними, договорами відступлення прав вимоги, позики та в інший спосіб, не заборонений законодавством); – похідні (деривативи)	Зареєстрований (пайовий) капітал	Доходи від венчурної діяльності; – витрати на інвестиції у нові технології; – фінансові результати від венчурної діяльності
Компанії з управління активами венчурних фондів	Грошові кошти; – корпоративні права; – інвестиційний сертифікат	Зареєстрований (пайовий) капітал	Доходи від звичайної діяльності; – інші операційні доходи; – фінансові доходи; – витрати діяльності (у т. ч. витрати на дослідження і розробки); – фінансовий результат від основної діяльності; – фінансовий результат від фінансової діяльності

бухгалтерського обліку і аналізу та реалізувати функції бухгалтерського обліку в повному обсязі.

3. Виділено об'єкти бухгалтерського обліку та аналізу венчурної діяльності, що сприятиме формуванню інформації про венчурну діяльність суб'єкта господарювання. Така класифікація об'єктів бухгалтерського обліку венчурної діяльності забезпечить:

- ✦ своєчасне відображення на рахунках бухгалтерського обліку повної інформації щодо надходження, вибуття та оцінки активів суб'єктів венчурної діяльності;
- ✦ відображення витрат, пов'язаних з діяльністю суб'єктів венчурної діяльності;
- ✦ визначення фінансових результатів від діяльності суб'єктів венчурної діяльності;
- ✦ інформацію для складання звітності про діяльність суб'єктів венчурної діяльності;

- ✦ інформацію для здійснення економічного аналізу венчурної діяльності.

4. Перспективою подальших досліджень для відображення в бухгалтерському обліку наведених специфічних об'єктів є розроблення відповідної методики, що надалі спричинить потребу в удосконаленні фінансової звітності суб'єкта господарювання. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Бутинець Ф. Ф. Організація бухгалтерського обліку : підруч. [для для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» вищих навчальних закладів] / Ф. Ф. Бутинець, О. П. Войналович, І. Л. Томашевська ; за ред. д. е. н., проф., Заслуженого діяча науки і техніки України Ф. Ф. Бутинця. – 4-е вид., доп. і перероб. – Житомир : ПП «Рута», 2006. – 528 с.

2. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник // В. Г. Швець. – К. : Знання, 2006. – 447 с.

- 3. Сук Л. К.** Бухгалтерський облік : навч. посібник / Л. К. Сук, П. Л. Сук. – 2 –ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. – 507 с.
- 4. Соколов Я. В.** Основы теории бухгалтерского учета / Я. В. Соколов. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 496 с.
- 5. Гура Н. О.** Бухгалтерський облік як наука, його принципи, предмет та об'єкти / Н. О. Гура // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – № 6. – С. 3 – 8.
- 6. Петрук О. М.** Гармонізація національних систем бухгалтерського обліку : монографія. – Житомир : ЖДТУ, 2005. – 420 с.
- 7. Євдокимов В. В.** Адаптивна модель інтегрованої системи бухгалтерського обліку : монографія / В. В. Євдокимов. – Житомир : ЖДТУ, 2010. – 516 с.
- 8. Петрушевський Ю. Л.** Сутність національної системи бухгалтерського обліку як об'єкта державного регулювання / Ю. Л. Петрушевський, О. І. Стрельников // Економіка і організація управління : зб. наук. праць ДонНУ. – Вип. 3. – Донецьк : Каштан, 2008. – С. 80 – 88.
- 9. Родионов И.** Венчурный капитал и прямые инвестиции в инновационной экономике / И. Родионов, А. Никконен [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.rvca.ru/upload/files/lib/RVCA-Course-2011-Part-1.pdf>
- 10. Rosenberg D.** Venture Capital Limited Partnerships: A Study in Freedom of Contract / David Rosenberg. – 2002. – Colum. Bus. L. Rev. 363 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://cblr.columbia.edu/archives/10796>
- 11.** Проекту Закону України «Про венчурні фонди» розробленого відповідно до Концепції Державної цільової економічної програми модернізації ринків капіталу в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2007 № 976-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.in.gov.ua/index.php?lang=ua&get=118&id=1499>
- 12.** Аналітичний огляд ринку спільного інвестування в Україні за 2007 рік; за 2008 рік; за 2009 рік; за 2010 рік; за 2011 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.uaib.com.ua/analituaib/publ_ici_quart.html
- 13. Поручник А. М.** Венчурний капітал: зарубіжний досвід та проблеми становлення в Україні / А. М. Поручник, Л. Л. Антонюк. – К. : КНЕУ. – 2000. – С. 171.
- 14. Диха М. В.** Венчурне підприємництво в Україні: особливості функціонування та розвитку / М. В. Диха, Ю. В. Цвігун, П. П. Гаврилко // Вісник Хмельницького національного університету «Економічні науки». – 2012. – № 1. – С. 203 – 208.
- 15.** Положення про склад та розмір витрат, що відшкодовуються за рахунок активів інституту спільного інвестування від 13.08.2013 № 1468. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1516-13>

REFERENCES

- “Analitychni ohliad rynku spilnoho investuvannya v Ukraini za 2007 rik; za 2008 rik; za 2009rik; za 2010 rik; za 2011 rik” [Analytical Review of the collective investment in Ukraine in 2007; in 2008; by 2009rik; in 2010; in 2011]. http://www.uaib.com.ua/analituaib/publici_quart.html
- Butynets, F. F., Voinalovych, O. P., and Tomashevskaya, I. L. *Orhanizatsiia bukhhalterskoho obliku* [Accounting organization]. Zhytomyr: Ruta, 2006.
- Dykha, M. V., Tsvihun, Yu. V., and Havrylko, P. P. “Venchurne pidpriemnytstvo v Ukraini: osoblyvosti funktsionuvannya ta rozvytku” [Venture business in Ukraine: peculiarities of functioning and development]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriya «Ekonomichni nauky»*, no. 1 (2012): 203-208.
- Hura, N. O. “Bukhhalterskyi oblik iak nauka, ioho pryntsyppu, predmet ta ob'iekty” [Accounting science, its principles, subject and object]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, no. 6 (2007): 3-8.
- [Legal Act of Ukraine] (2007). <http://www.in.gov.ua/index.php?lang=ua&get=118&id=1499>